

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában. Amen.

Ara: 10 fillér.

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSEG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJEL 10-TÓL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETESI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGŐ, FÉL
ÉVRE 15 PENGŐ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 21.) 1940 OKTÓBER 3. CSÜTÖRTÖK

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLIV. ÉVFOLYAM, 225. SZÁM

A Főméltóságú Asszony

vitéz nagybányai Horthy Miklósné, Magyarország Kormányzójának hitvese, rádiószózatot intézett hétfőn este a magyar társadalomhoz. A tiszta magyar szív, az igazi magyar lélek szólalt meg a Főméltóságú Asszony hangján s az éter hullámain a magyar milliók szívéhez talált utat. Olyan kérdéssel beszélt vitéz nagybányai Horthy Miklósné, amely minden magyarnak szívügye. Hogyne lenne az, amikor Erdélyről volt szó, keserves két évtized után felszabadult vércink megsegítéséről.

A Főméltóságú Asszony első szavaiban hangsúlyozta, hogy tudatában van a feladat nehézségének, mert hiszen a magyar társadalom már sok és nehéz áldozatot hozott éppen a legutóbbi egy-két év alatt is. Megnyitotta a magyar szívek és a magyar tőrök a „Magyar a magyarért” akció megindításakor és milliókat adott nemzeti társadalmunk, amikor az elemi csapással sújtott magyarok megsegítése volt becsületbeli kötelesség. De ezektől függetlenül is évről-évre folyt a Kormányzó hitvesének irányítása mellett a téli segítségkötés és mégis most, amikor új áldozathozatal kötelessége vár a nemzetre, a Főméltóságú Asszony joggal fejezhette ki bizó reménykedését a nemzet áldozatkészségére.

Az erdélyi magyarság nagyrésze — mondotta — ma tragikus helyzetben van. Természeti csapások és politikai események idézték fel ezt a helyzetet. Önhibájukon kívül jutottak bajba s ma melléjük kell állnunk mindannyiunknak. El kell oszlatni azokat az aggodalmakat, amelyekkel az erdélyi nép a közelgő tél elé néz s ma mindenkinek egy a kötelessége, adni és adni az erdélyieknek, székely testvéreinknek. Adni élelmet és adni ruhákat, adni vetőmagot és adni iskoláskönyvet. Mindenre szükség van a boldog örömben hazatért területek népének s nem lehet az, hogy az öröm könnyei a ránk következő téli napok során a nélkülözés, a keserűség könnyévé változzanak.

És szólt a Főméltóságú Asszony külön asszonytársaihoz is. Hívta a magyar asszonyokat és lányokat is, hogy erők egyesítésével vegyék gondjukba, tegyék naggyá, eredményessé az „Erdélyért” mozgalmat. A mentőakció sikere a magyar becsület, a magyar jövő, a magyar élet kérdése — szállt a szózat az éter hullámain — s bizonyos, hogy Magyarország első asszonyának felhívása meghozza a maga várt hatalmas gyümölcsét. Megindult az egész országot behálózó mozgalom s nem lesz senki olyan magyar, ki fillérekkel, vagy pengőkkel, ki-ki tehetségéhez képest ne siessen az „Erdélyért” akció segítségére.

Erdély népe évszázadokon át erőssége és büszkesége volt Szent István birodalmának — hirdette a Főméltóságú Asszony —, s minden magyarok szívébe írta a parancsot: ezt a nagyszerű népet meg kell menteni a pusztulástól. Sokkal tartozik a nemzet a Gondviselésnek, amiért megengedte, hogy Kelet-Magyarország és Észak-Erdély véradózat nélkül térjen haza s a Gondviselés írgalmát azzal kell meghálálnunk, hogy lelkesen, jókedvű örömmel adakozunk, sietünk erdélyi testvéreink anyagi megsegítésére.

Szólt Magyarország Kormányzójának hitvese s szózata nyomán megindul az adakozás. Hisszük és tudjuk, Erdélyben nem lesz nélkülöző magyar.

Tizenháromezer halott és sebesült Londonban

A német légi erő szünet nélkül bombázza az angol fővárost — Svájci hír Ribbentrop német külügyminiszter moszkvai utjáról — Sunner spanyol belügyminiszter ma utazik haza Rómából — A románok áttettek a határon 1500 csiki székelyt — Borzalmas részletek Codreanu és társai meggyilkolásáról

Gróf Teleki Pál miniszterelnök betérjesztette az erdélyi törvényjavaslatokat

Átmeneti időre szünetelni fog a debreceni egyetemen a természettudományi és matematikai tanszakok működése

Róma, október 2. Serrano Suner csütörtökig marad Rómában. Innen egyenesen Spanyolországba utazik. Szerdán este Sunner díszvacsorát adott Ciano gróf külügyminiszter tiszteletére a spanyol nagykövetségen.

Róma, október 2. (Stefani.) Ciano gróf külügyminiszter 18.30-kor a Chigi-palotában fogadta Serrano Suner spanyol belügyminisztert, akivel hosszú szívvel tanácskozást folytatott. Este 21 órakor Serrano Suner miniszter és kísérete estebéden vett részt, amelyet a spanyol nagykövetség adott. Az estebéden részt vett még Ciano gróf külügyminiszterén kívül Mutti miniszter, a fasiszta párt titkára, Pavolini nemzetnevelési miniszter, Mackensen német nagykövetség és Borghese herceg, Róma kormányzója.

Hír Ribbentrop moszkvai utjáról

Zürich, október 2. A „Neue Zürcher Zeitung” mai száma berlini értesülés alapján foglalkozik Ribbentrop német külügyminiszter küszönlőállás moszkvai utazásával. A cikk szerint Ribbentrop útjának célja az lenne, hogy egyrészt kimélyítse a német-orosz kapcsolatokat, másrészt a Berlinben megkötött háromhatalmi szerződés továbbfejlesztéseként közeledést hozzon létre Japán és Oroszország között.

Az angol propaganda kudarca

Róma, október 2. (Magyar Távírti Iroda.) Virginio Gayda a Giarnale d'Italiában a háromhatalmi egyezmény és Szovjet-Oroszország c. alatt feltűntetett cikket közöl, amelyben többek között ezeket írja: A Pravda és az Izvesztia cikkei bizonyítják, hogy Anglia propaganda kudarca volt, amikor a háromhatalmi egyezményt úgy akarta feltüntetni, hogy az Oroszország ellen irányul. A háromhatalmi egyezmény nem irányul senki ellen és legkevésbé Oroszország ellen, mert érvényben hagyja mindazokat a megállapodásokat, amelyeket Oroszország eddig kötött. A fasiszta politika sosem foglalt el ellenséges álláspontot Oroszországgal szemben. Mussolini realizmusa mindig

elismeri Oroszország érdekeit és elutasítja magát az elszigetelési politikát, amelyet London és Páris követett Oroszországgal szemben. Szovjet-Oroszország nagyon jól tudja, hogy a nagy plutokrácia győzelme a régi ellenségeskedések újraedését jelentené és azt a szellemet, amely a nyugati hatalmak politikáját vezette Oroszországgal szemben.

13.000 halott és sebesült Londonban

Stockholm, október 2. (Német TI) Egy amerikai távirat beszámol arról, hogy a londoni katonai és a hadigazdálkodás szempontjából fontos célok ellen intézett német támadásoknak felületes becslések szerint eddig 13.000 halottja és sebesültje van. Ugyanez a távirat közli, hogy szerdán reggel kilenc londoni kerület fölött dobtak le bombákat és nyolc várost támadtak meg Délkelet-angliában.

A japán-orosz viszony

Tokió, október 2. (Német TI.) A japán sajtó továbbra is a berlini hármasszövetség lehető kihatásaival foglalkozik, de az előtérben ma a japán-szovjet-orosz kapcsolatokat állnak. A lapok mind a kapcsolatok messzemenő megjavítására irányuló kívánságukat fejezik ki.

A „Hosi Simbun” szerint egy japán-szovjet-orosz egyezmény nemcsak egész Kelet-Ázsia, hanem általában a hármasszövödést aláíró hatalmak s a Szovjet-Oroszország közötti további kapcsolatok szempontjából is jó szolgálatot tesz.

A „Tokio Asahi Simbun” szerint a háromhatalmi szerződésnél nemcsak a szoros német-szovjet-orosz kapcsolatok megerősítéséről van szó, hanem egyidejűleg annak a készségnek a kifejezéséről is, amely a szovjet-orosz-japán kapcsolatok rendelkezésére irányul. A Japán és Oroszország közötti függőben lévő kérdések megoldása lehetséges, de Oroszországnak semlegességét még Csang-kai-sek-ra is rá kell terjesztenie.

Berlin, október 2. (TP.) A Frankfurter Zeitung moszkvai levelezője

hosszabb cikkben foglalkozik a Szovjet-Unió és Japán viszonyával és megállapítja, hogy miután a főkérdést immár kedvezően elintézték, nincsenek már nézeteltérések a két állam között. A továbbiakban a lap a moszkvai japán nagykövetség szemléivel foglalkozik, akiről az a hír járja, hogy Molotov különös bizalmat élvez. A lap megjegyzi azt, hogy a két államférfi valószínűleg nem hiába töltötte együtt a legutóbbi szilvesztert és nem véletlenül született meg a halászati egyezmény meghosszabbítása.

Tatekawa új japán nagykövettől, aki október közepén foglalja el állomáshelyét Moszkvában, azt várják, hogy konkrét javaslatokat hoz magával Tokióból.

Amerikának nincs oka félni

Róma, október 2. A szerda délutáni lapok közül a Stefania iroda közleményét, amely rámutat arra, hogy míg az amerikai hivatalos körök tartózkodó magatartást tanúsítanak, a sajtó egyrésze a háromhatalmi egyezmény ellen izgat és azt megfélemlítési kísérletnek nevezi, hangoztatva, hogy éppen az ellenkező hatása lesz, mint amit tőle vártak. Am a három szerződő fél világosan leszögezte, hogy a szövetség nem irányul egyetlen hatalom ellen sem, tehát nem érinti a nem hadviselő Amerikát sem. Ha azonban az Egyesült Államok háborút indítanak a Csendes óceánon, világos, hogy Japán az Atlanti óceánon is hadat viselne. Ha pedig az Egyesült Államok be akarnak avatkozni az európai háborúba, a tengely is hadat üzenne a Csendes óceánon.

Óriási német támadások London ellen

Berlin, október 2. (Német TI.) Londont szerdán egymástkövetően támadták a német légi kötelékek. A reggeli óráktól estig hat légi támadás volt s a lakosságnak a pincékbe és övökhelyekre kellett lemenni. A kedvező felhőképzetek lehetővé tették a németek számára, hogy a város fölé repüljenek és végrehajtsák támadásaikat. Támadásaik célpontja a Themse menti, továbbá a keleti és déli városrészek hadászati

Aszuman

GYAPJUSZÓVET UJDONSÁGOK

fontos berendezései voltak. A kiütött tüzek, robbanások és füstfelhők jelezték a német támadások hatását.

Stockholm, október 2. (Német TI) Londoni jelentés szerint — miután a várost az egész éjszakán át támadták, ma reggel nagy német légi-alakulatok kiterjesztették támadásukat egész Dél-Angliára, míhelyt a nap felkelt, beleértve Londont is. Délután 4 óráig Londonban hatszor volt riadó. Különösen erősen támadták London külvárosát, továbbá nagy károkat okoztak fontos gyár-
ipari és egyéb katonai célpontokban. Az első bombák már 9 óra előtt lebombázták. (MTI)

Berlin, október 2. (Német TI) A brit sziget különféle vidékein levő repülőterek ellen ma is, mint az

utóbbi napokban, sok erős német támadás irányult. Rendkívül pontosan találtak célba a német bombák, az Ir tenger közelében levő néhány repülőteret. Itt olyan mértékben elpusztították a nekifutókat és a gépcarnokokat, hogy nem is lehetett felszállni a repülőtérről. A vadászgépekkel végzett angol elhárítószolgálat az Anglia nyugati parti kikötői ellen intézett mai támadások során feltűnően gyenge volt. (MTI)

Amsterdam, október 2. (Német TI) A holland TI jelentése szerint angol repülők szerdára virradó éjszaka folytatták támadásaikat a holland polgári lakosság ellen. Sealand tartományban a bombák szeszerebentek egy házat, több házat pedig súlyosan megrongáltak.

Newyork, október 2. (Német TI) Az amerikai vegyipar gyármányai iránt az angol kereslet az utóbbi hetekben oly erősen megnövekedett, hogy a cégek alig tudják kielégíteni a rendeléseket.

56 óra óta tartanak vagonokba zárva a románok egy sereg magyar menekültet

Rongyokban, kifosztva érkezett haza 1500 székely kényszermunkás Romániából

Nagyvárad, október 2. (Magyar Távíráti Iroda.) A kürtösi vasúti határállomáson 46 órája vesztegel egy 22 vagonból álló román vasúti szerelvény magyar menekültekkel tele. Ezek a menekültek, akiknek legfőbbjét a román vállalatok vagy hatóságok fosztották meg munkájuktól, a legszörnyesebb helyzetben vannak, mert a határállomáson lévő román rendőrségi közegek még egy pohár vizért sem engedik őket a vasúti kocsiból leszállani.

A kürtösi állomáson román tüntető tömeg csoportosult tegnap egész napon át és tüntettek a vasúti ko-

csikba zsúfolt magyar menekültek ellen.

Csikszereda, október 2. A szeptember 29-ére virradó éjszaka Gyimesnél ezeröttszáz székelyt tettek át a határon a románok. A székely vármegyékből való huszonhét-negyven év közötti férfiak hónapok óta kényszermunkát végeztek Jassy környékén. Élelmzésük kevés és silány volt, bért vagy zsoldot nem kaptak. Állításuk szerint az orosz-román határon erődítési és útpítési munkát végeztek s ha a kiszabott munkával nem készültek el, bántalmazták is őket!

Most a határra kísérő fegyveres katonák úgyszólván mindenükből kifosztatták a hazatérő székelyeket. Gyimesen a honvédség és a lakosság látta el a lerongyolódott és kiéhezett embereket, akiket azután Csikszeredán keresztül illetőségű helyükre irányítottak. A hazaérkezett emberek egybehangozva azt mondják, hogy több román ezredben a székelyeket még mindig nem szerelték le. A visszacsatolt területek lakosságától elvett lovakat és járműveket most szedik össze és küldik vissza. Az állatok és járművek egyformán megdöbbenően igen rossz állapotban vannak.

Divatos őszi női bőrkecstyüt elegáns retikült Tóthfalussy

bőröndös szaktüzletéből szerezze be
PIAC-UTCA 40. SZÁM.

Borzalmas részletek Codreanu és társai meggyilkolásáról

Sikkasztással vádolják Titenau volt propaganda államtitkárát — Zsidó színészek és zenészek nem működhetnek nyilvános helyen

Bukarest, október 2. (Bud. Tud.) A ma esti lapok feltűnő formában közlik az egyik német hírügynökség közlését arról, miként végezték ki 1938 november 29-én éjjel Codreanu vasgárdista kapitányt és 13 társát, Codreanut és társait a Rănuicu Sarai börtönből gépkocsin szállították Jillevé felé. Útközben a gépkocsiban a foglyokat egymásután megfojtották a kísérő csendőrök. Ezeknek a csendőröknek 200 ezer lei jutalmat helyeztek kilátásba, de csak 20 ezer lett fizetve ki. Ennek következtében a holttesteket előbb elásták és két hét múlva exhumálták és kényszervíz teljesen elémésztették. (MTI)

Bukarest, október 2. (Német TI) Titenau, a Călinescu-kormány volt sajtó- és propaganda államtitkárát a vizsgálóbíró kihallgatta pénzügyi ügykezelés tárgyában arról, hogy számoljon el a newyorki világgiláztatás alkalmával rendelkezésre bocsátott 2,5 millió lei alapról, továbbá 7,5 millió lei egyéb pénz hovatfordítására vonatkozóan. Miután vonakodott beszámolni, ennek a tényállásnak alapján sikkasztás miatt büntető eljárást indítanak ellene. (MTI)

Bukarest, október 2. (MTI) Nyilvános helyiségekben zsidó származású színészek és zenészek többé nem működhetnek. Azt a tulajdonost, aki a rendelkezésnek nem tesz eleget és nem bocsátja el azonnal hatálytalanná zsidó alkalmazottait, súlyosan megbüntetik.

Bukarest, október 2. (Bud. Tud.) Horia Sima, a vasgárda parancsnoka felhívást intézett a zöldrengés legionáriusokhoz, hogy vasárnap az ország minden részéből utazzanak Bukarestbe, mert a fővárosban legionárius nagygyűlést tartanak. Erre a nagygyűlésre 30 ezer legionárius érkezését várják. (MTI)

Bukarest, október 2. A miniszterelnök hivatalos közleményt adott ki, amely a következőket mondja:

A nemzeti újjászülés ellenségei Jassyban felhívást adtak ki „Felhívás a románokhoz” címmel, Antonescu tábornok aláírásával. Antonescu tábornok közli, hogy semmiféle felhívást nem intézett a néphez, csak újságokon és rádióon keresztül. Az a felhívás, amelyet most Jassyban kibocsátottak, merénylet a nemzeti egység ellen. A merénylet megkapja majd a megfelelő büntetést.

Horia Sima felhívást intézett a Vasgárdahoz, hogy október 6-án, amikorra a Vasgárda győzelmének egyhónapos ünnepét tartják Bukarestben, a gárda összes tagjai vonuljanak fel Antonescu tábornok előtt.

Bukarest, október 2. (TP) A vasgárdahoz közelálló Pund Vestire nevű lap követeli a román fővárosnak a Kárpátok szívébe való átköltözését. Az új fővárosnak a hegyek között kell lennie, ahol uralkodni szellem van még a román népben, nem mint a síkságon, ahol rabszolga volt. A lap véleménye szerint a fővá-

APOLLO FILMSZÍNHÁZ

Telefon: 25-09 szám.

Közkívánatra péntekig prolongálva

Csak 16 éven felülieknek!

Mária két éjszakája

ros áthelyezésének már 1918-ban meg kellett volna történnie.

Bukarest, október 2. (Bud. Tud.) A miniszterelnökség a leghatározottabban megcáfolja azokat a külföldön elterjedt híreket, amelyek tudni vélik, hogy német repülők érkeztek az egyik petró-

leumvidéki repülőterre és német katonák Targoviste mellett leszállási teret készítettek elő, valamint hogy német tisztetek és szakembereket osztottak be romániai kikötőkbe, repülőállomásokra és petróleumvidékekre.

Az ország területi gyarapodása a földkérdés megoldásának meggyorsítását teszi szükségessé

A földkérdés megoldását Teleki Mihály Olaszországban akarja tanulmányozni

Róma, október 2. (MTI) A Giornale d'Italia budapesti tudósítója beszélgetést folytatott gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszterrel.

— A különféle körülmények, így a Felvidék, Kárpátalja s az erdélyi részek visszatérése — kezdte nyilatkozatát Teleki Mihály gróf — a földkérdés megoldására irányuló munka meggyorsítását eredményezték. Megszületett az 1940. évi IV. tc., amely különböző kategóriák szerint előírja a nagybirtokok csökkentését, a kül- vagy belterjes gazdálkodás követelményeinek szem előtt tartásával.

Teleki Mihály gróf ezután részletesen megmagyarázta a földbirtoktörvény jelentőségét. Hangsúlyozta, hogy a reform célja, hogy növelje a kisbirtokok számát oly módon, hogy a birtokokból egy-egy család meg tudjon élni. A fasiszta Olasz-

ország nagy eredményeit szem előtt tartjuk, főleg a talajjavítás terén. E fajta talajjavítás nálunk is szükséges, főleg az Alföldön, ahol nagy területek fekszenek parlagon. El akarok látogatni Olaszországba, hogy személyesen is tanulmányozzam ezt a kérdést s az ezen a téren elért nagyszabású eredményeket. Ez alkalommal találkozni fogok Cassinari olasz földművelésügyi miniszterrel s vele folytathatom az eszmecserét, amelyet budapesti látogatása alkalmával kezdtünk meg.

Teleki Mihály gróf miniszter utalt arra, hogy a földműves társadalom helyzetének megjavítására behozott a minimális munkabéreket. A földművelésügyi miniszter végül kiemelte a visszalért erdélyi részek fontosságát mezőgazdasági szempontból.

A debreceni egyetemen további intézkedésig beszüntetik a természettudományi és matematikai tanszékek működését

Budapest, október 2. Az egyetemi törvényjavaslat 3. §-a szerint a m. kir. Tisza István tudományegyetem bölcsészeti, nyelv és történettudományi karán, a természettudományi és matematikai tanszékek működését, továbbá a m. kir. Erzsébet Tudományegyetem bölcsészettudományi karának, valamint a m. kir. Horthy Miklós tudományegyetem jog- és államtudományi karának működését az 1940—41. tanévtől kezdve a további törvényes intézkedések szüneteltetni kell.

A m. kir. Tisza István tudományegyetemen továbbra is gondoskodni kell valamennyi tudományzakra kiterjedő tanárképzésről. A 7. §. szerint ebben a törvényjavaslatban megállapított szervezési munkálatok irányítására és vezetésére a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter miniszteri biztost nevezett ki. A miniszteri biztos a m. kir. Ferenc József tudományegyetem, a m. kir. Tisza István tudományegyetem, a m. kir. Erzsébet tudományegyetem és a m. kir. Horthy Miklós tudományegyetem önkormányzati testületeinek szervezési kérdéseket tárgyaló üléseit vezeti és azok tárgyalási rendjét is megállapítja.

lapítja.

A részletes indokolás szerint a m. kir. Tisza István tudományegyetem bölcsészeti, nyelv és történettudományi karán működött természettudományi és matematikai tanszékek felállításának idején azt a célt szolgálta, hogy ezek a tanszékek pótolják az eredetileg terbevetett 5. kar megszervezését. Minthogy azonban ennek az 5. karnak a felállítására az új egyetem alapítása folytán egyelőre szükség nincs, a felállítandó kar pótlására szolgáló tanszékek működését is ideiglenesen meg kell szüntetni. A természettudományi és matematikai tanszékek ideiglenes szünetelése azonban a nagyműltű középiskolai tanárképzést ezen tudományegyetemen nem fogja korlátozni. A m. kir. Horthy Miklós tudományegyetem felállítására áldozatot hozó két egyetem jogi és államtudományi, valamint orvostudományi karon a szükséghez mérten megfelelő újabb tanszékek felállítását tervezem. Ez az áldozathozatal bizonyos fokú kárpótlása és egyszerűsége ezen a tudományegyetemen az oktatás fejlesztésére fog szolgálni.

Hatalmas tüzek és robbanások Angliában

Berlin, október 2. A véderő főparancsnoksága jelenti:

A légihaderő október 1-én és az október 2-ára virradó éjjel háborús szempontból fontos célpontokat támadott meg ismét Londonban, valamint Dél- és Közép-Angliában. Repülőink hatalmas tüzeket és robbanásokat figyelhettek meg.

Egy házcsoport egyes részei Hahn őrnagy, csoportparancsnok vezetése alatt a léghárító tüzérség erős tevékenységével dacolva merész bukörepüléssel bombatámadásokat intéztek Pembroke-Carew kikötője ellen. A légi támadás során a repülőgépcarnokokat nagy ürméretű bombák találták el. Repülőink bombákkal és gépfegyvertűvel több ellenséges repülőgépet rongáltak meg lent a földön és veszteség nélkül tértek vissza hazai támaszpontjainkra.

Más harci repülőgépek a Liverpooli kikötőberendezést és a hestari kikötői és ipari...

támadást és nagy tűz és robbanásokozta károkat idéztek elő. Ezenkívül néhány harci repülőgépként meglepetésszerű támadással sikerült bombázni egy Londontól északra fekvő hadiüzemet s ennek közelében egy éjjeli repülőteret. Nagyméretű bombákkal találatokat értek el.

Vígyszínház mozgó

Ma utoljára a legérdekesebb hadtörténelmi világfilm:

Fegyverben a világ

Végig magyar beszéd!

A legújabb világhíradók!

Ujabb korlátozások, bejelentési kötelezettségek a bőr- és szőrmeipari nyersanyagok terén

Budapest, október 2. A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli az iparügyi miniszternek a nyersbőr, a gubacs és a külföldi cserzőanyagok forgalmának korlátozása tárgyában kiadott újabb rendeletét.

A rendelet az eddigie korlátozás alá eső nyersbőrökön felül a nyers juh és báránybőr, valamint a gubacs forgalmát is korlátozta, vagyis a fent említett bőr és szőrmeipari nyersanyagok felajánlási kötelezettség alá esnek. A rendelet azonnal hatályba lép. A rendelet intézkedései szerint a nyers juh és báránybőrt feldolgozó iparosok ezeket a nyersbőröket kizárólag a Magyar Gyáripari Nyersanyagbeszerző és Elosztó Rt.-től vásárolhatják. Az egyes feldolgozó iparosok nyersbőr részeseidésének mértékét az anyaggazdálkodás börtipari bizottsága állapítja meg.

Az érdekelte ipari feldolgozók nyersbőr ellátásának zavartalan biztosítása céljából a bőrgyárosok, tímások, szőrmeipari üzemek tulajdonosai és mindazok, akik saját üzemükben nyers juh és báránybőrt dolgoznak fel, illetve készítenek ki, saját érdekükben haladéktalanul jelentsék be nevüket, cégüket, telephelyük pontos címét az anyaggazdálkodás ipari bizottságának címzett levélben. Budapest, IV. Tűrr István utca 4. sz. alá. (MTL)

Megnyílik

A VÁRADI ÖREG GIMNÁZIUM

A nagyváradi premonstreiek híres gimnáziumát, amely annyi sok szolgálatot tett évtizedeken át a magyar kultúra ügyének és amelyet a román „kulturpolitika” halálos sorvadásra ítélt, most ismét megnyílik. Az idén csak az első osztálya nyílik meg, de később fokozatosan megnyílnak a többi osztályok is.

A nagyváradi premonstreiek gimnáziumának igen nagy szerepe volt az új magyar irodalom körül támadt harcokban. A gimnázium igen sok régi tanárát fűzték baráti szálak ahhoz a nagyváradi kollégiumhoz, amely a „Holnaposok” néven vonult be a magyar irodalomtörténetbe s amelynek tagjai között volt Ady Endre, Dutka Ákos, Emőd Tamás, Juhász Gyula és még sok más értéke a magyar írásnak. Juhász Gyula akkortájt különben a premonstre gimnázium tanára volt.

MEGHIÚSULT A PUCCSKÍSÉRLET MEXIKÓBAN

Mexikó, október 2. (Reuter.) Nuevo Leon állam Monterrey városában a hatóságok egy Andres Zarzoza tábornok vezette alatt álló összeesküvésnek akadtk nyomára. Amikor a rendőrség le akarta tartóztatni az összeesküvés résztvevőit, került sor, melynek során a tábornok és szárnysegéde életüket vesztették. Több összeesküvőt letartóztattak. A nyugalmat helyreállították. A Monterreyben tervezett összeesküvés feladás lett volna egy általános felkelésre Nuevo Leon államban.

UJABB AGRÁRCSIKKEKET HELYEZTEK A HAMISÍTÁST TILTÓ TÖRVÉNY VÉDELME ALÁ

A hivatalos lap földmívelésügyi miniszter rendeletét közli, amely a következő cikkeket vonja a termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló törvény hatálya alá: tojás, kannatojás, tojáspor, friss- és tartósított zöldségtalék, főtt burgonya, burgonyapehely és borsónyalisz, friss- és tartósított gyümölcsök- és gyümölcskészítmények, gomba, dió, mogoró, mák és egyéb olajos magvak, tartósított halak és halkonzervek, erjesztett gyümölcslevek, cukor- és cukorkák, sör, alkoholmentes üdítő italok és mikrobiológiai készítmények. Ennek a rendelkezésnek különös jelentőséget adnak a mostani rendkívüli viszonyok. Ujabb nagymértékben tapasztalható volt ugyanis visszaélések. Az említett cikkek tekintetében tehát olyan téren, ahol a szabályozás hiányzott, eddig hamisítások elkövetésére lehetőségek nyíltak.

Hazafias és vallásos alapon őszinte bajtársi szellemben szervezte meg Rehák Tamás a nagyváradi tűzoltó és mentőszervezetet

Az erdélyi városok katonai megszállásával szinte egy időben vonultak be a visszatért területekre azok a közintézmények, amelyeknek már az első órákban fel kellett venni a normális életrend irányítását. Így a tűzoltóság is egyéb hasonló alakulattal együtt közvetlen nyomában haladt a honvédségnek. Így történt ez Nagyváradon is, ahova mint ismeretes, Rehák Tamás debreceni tűzoltóparancsnokot és Szomolányi Sándor budapesti segédfelelőst nevezte ki a belügyminiszter, hogy nagy szaktudásukkal és szervezőkészségükkel a nagyváradi igen elhanyagolt állapotban lévő tűzoltó és mentő szolgálatot megszervezzék.

Rehák Tamás parancsnok hét debreceni tűzoltóval és megfelelő motorfeszítéssel, valamint a szükséges kisebb apparátussal kezdte meg a nagyváradi tűzoltóság megszervezését, amely szinte napok alatt a legszebben és legteljesebben épült ki. Első dolga a parancsnoknak az volt, hogy kiképző csoportot alakított s a multban is volt önkéntes tűzoltókat ismét szolgálatba állította, akik örömmel állították fel ismét a magyar tűzoltók egyenruháját. Az elmúlt napokban

bensőséges ünnepség keretében újra avatta az egyesült tűzoltóság megmentett zászlóját és a felszerelését. De nem feledkeztek meg a kegyeletes érzésekről sem, mert mint értesülünk, vasárnap délelőtt kivonult Rehák Tamás parancsnok vezetésével a nagyváradi tűzoltóság a két ottani temetőbe s megható ünnepség keretében emlékezett meg Rehák Tamás Mezey Mihály és Grácz Lajos volt hivatásos tűzoltó parancsnokok sírjánál a tűzoltóság nemes eszményeiről, hivatásáról. — Rehák Tamás parancsnok emlékeztetése mély nyomatokat hagyott a hallgatóságban. A városban egyébként mindenütt a legnagyobb szeretettel fogadják a tűzoltóságot, mert jól tudják, hogy a tűzoltóság vezetője nagy súlyt helyez a hazafias és vallásos életre és a bajtársiasságra.

A megújult tűzoltóságnak már két jelentősebb munkája is akadt azóta. A szomszédos községben, Bihar-szentandrason két ízben volt hatalmas kenderkaszaló tűz, amelyeket a debrecenből odarendelt tűzoltók vezetésével elismerésre méltó ügyességgel és gyorsasággal fékeztek meg.

Véres verekedés és szurkálás egy kerítés miatt

Hosszú vizsoly végződött a napokban véres verekedéssel és szurkálással Bököny községben. A verekedésnek két áldozata a kórházban fekszik.

A verekedés előzményei még a mult évre vezetnek vissza. Akkor történt, hogy Barnucz Mihály bökönyi lakosnak a téli hideg napok egyikén ellopják a bejáró kiskapuját. Ez a „kiskapu” dűlta fel a két család életét és végződött igen szomorúan. Barnucz Mihály az év augusztus havában állítólag felismerte az ellopott kiskaput Kádár Ferenc portáján, ezt meg is mondotta és szemére vetette Kádáréknak. Ettől a perctől indult el a vizsoly a két familia között. Kádár Ferenc tiltakozott a gyanúsítás ellen s a tiltakozásnak sok esetben hangos veszekedés, vagy verekedés volt a csattanója. Egy alkalommal Kádár Ferenc fia, Péter összetalálkozott Barnucz Mihály 9 éves fiával, akit megpofozott, azért, mert a gyerek tolvajnak nevezte. Barnucz is kérdőre vonta Kádár Pétert, amiért megverte a kislfiát. A két család harca mind élesebbé vált, amely végül véres verekedéssé fajult. Barnucz Mihály a verekedés napján az

udvarán belül állt, amikor Kádár Péter elhaladt kapuja előtt. Valami odaszólt Kádárnak, aki egy drótkötéllel úgy fejbverte az öreg Barnucz Mihályt, hogy a vér rögtön elborította. Barnucz erre botot ragadott és azzal támadt Kádár Péterre, akit berántott a kapun az udvarára és ott hempergőztek a földön. Ütöttek-verték egymást, ahogy csak bírták. A nagy kiabálásra előkerült idősebb Kádár is, Kádár Péter édesapja, aki fia segítségére sietett és akkor már ketten verték botokkal a szerencsétlen Barnucz Mihályt. A verekedés mind zajosabb lett, többen siettek a verekedők szétválasztására, azonban még mielőtt a „harc” végleg eldőlt volna, a szorongatott helyzetben levő Barnucz Mihály zsebéből elvette bicskáját és beleszurta Kádár Péter arcába. Ezzel a verekedés véget is ért. Barnucz Mihály véres fejfel összetörve került kórházba, ugyancsak kórházba szállították Kádár Pétert is, akit Barnucz bicskája az arcán ért. Mindkettőjük sérülése súlyos, de nem életveszélyes. A verekedők ellen súlyos testisértés miatt indult meg a büntető eljárás.

START A SZINHÁZI FRONTOKON

Debrecenben ma kezd az Ihász-társulat — Miskolcon szerdán este volt a megnyitó előadás — a kassai színház pedig a jövő héten nyitja meg kapuját

Itt van október és a városokban mindenütt bevonultak a színészek. Mint tudvalevő, az új színházi szezonban is csere-társulatok fognak játszani az egyes városokban a már ismert terv szerint. Az országot két nagy kerületre osztották. Debrecen, Miskolc és Kassa az északi kerületben foglal helyet és három csere-társulatot osztokodnak. Ezeknek a társulatoknak az élén vitéz Bánky Róbert, Ihász Aladár és vitéz Tolnay Andor színigazgatók állanak. A dunántúli kerület színigazgatói Belezni Unger István, vitéz Jakabffy Dezső és Inke Rezső. Szegeden

önálló társulattal Kardoss Géza kapta meg a színházat.

Az északi és a dunántúli kerület között annyi a különbség, hogy a három nagy városban, és pedig Debrecenben, Miskolcon és Kassán nem két hónapig, hanem két és fél hónapig játszik egy-egy csere-társulat s csak azután váltja fel a másik társulat az előbbi.

Debrecenben Ihász Aladár társulata az első staféta, amely ma, csütörtökön este 8 órai kezdettel Szilágyi László és Eise-mann Mihály nagyoperettjével, a Tokaji aszúval nyitja meg szereplését. A megnyitó díszelőadást külön műsor vezeti be.

Himnusz után Ihász Aladár igazgató mond beköszöntőt, majd Petur Ilka száma következik, utána pedig Sándor Anna és Dalmadi Géza az egész társulattal élnek-li az „Átmegek a Királyhágón” kezdetű dalt. Ezután mutatják be a Szilágyi-Eisemann nagyoperettet, mely az elmúlt szezon legnagyobb zenés sikere volt. A darabban az Ihász társulat legjobb erői játszanak. Az előadás este 8 órakor kezdődik.

Miskolcon vitéz Bánky Róbert társulata kezdi a szezon. A Bánky társulat szerdán este Rákosi Viktor és Malonyai Dezső híres színművét, az Elnémult harangokat adta elő díszelőadás keretében. A megrázó erejű szindarab mély hatást tett a közönségre, amely lelkesen ünnepelte a szereplőket. Az előadásnak külön érdekessége, hogy azt Halassy Mariska rendezte. A Bánky társulat ma csütörtökön este a kitűnő Zimonyi Márta vendég szereplésével szintén a Tokaji aszút mutatja be a miskolci színházban.

Kassán Tolnay Andor társulata a jövő héten kezdi a szezon. Tolnayék tudvalevően eddig mint tábori színház a nagyobb erdélyi városokat látogatták meg és ott tartottak előadásokat. Az erdélyi városok közönsége lelkes szeretettel fogadta a Tolnay társulatot, amely most érkezett haza Kassára. Az Erdélyből hazatérő társulatot már Kassán tartózkodó tagok díszkapuval és meleg üdvözlőszavakkal várták. Hogy melyik darabban nyit vitéz Tolnay a kassai színházban, azt még nem tudják, mert több darabból is folynak a próbák párhuzamosan.

A Gruber-ügy a Kúrián

Budapest, október 2. A kúria dr. Török Géza elnöklésével és dr. Paulay Gyula kúriai bíró előadása mellett szerdán kezdte tárgyalni az emlékezetes bünpert, amelynek vádlottai között szerepel Gruber Lajos és Gál Csaba országgyűlési képviselő, Tóth Pál hentes, Mayer Ferenc fodrászegéde és még sokan mások. Mint emlékeztet, a törvénytörés annak idején a vádlottak közül Tóth Pál hentes könnyű testiértés vétsége miatt 9 hónapi, Mayer Ferenc fodrászegéde 6 hónapi fogházra ítélt, ellenben Gruber Lajost, Gál Csabát, dr. Kiss Géza ügyvédet, Bánhegyi László magánhivatalnokot és Orosz Mihály tanárt felmentette a vád alól.

A kúria szerdai tárgyalásán a délelőtti és a kora délutáni órákban iratokat ismertettek, majd a tárgyalást pénteken délelőtti tíz óra naponta el a kúria, amikor dr. Moldoványi Géza koronagyűlési helyettes beszédére és a védőbeszédre kerül sor.

A Medaso olasz tengeralattjáró lelőtt egy angol „légiérődőt”

Valahol Olaszországban, október 2. Az olasz főhadiszállás 117. közleménye: Észak-Afrikában gyorsosztalaink felderítő tevékenység során Sidi el Barranitol délre az ellenség menekülés közben hátrahagyott néhány páncélgépkocsijára és motorkerékpárjára bukkantak.

Ujabb részletekből kitérünk, hogy a 116. közleményben jelzett légitámadás során vadászgépeink által lelőtt ellenséges repülőgépek száma kettő. Megállapítást nyert továbbá, hogy a 115. közleményben jelentett légi esata során lelőtt három ellenséges repülőgépen kívül bombavetőink két másik angol gépet oly súlyosan megrongáltak, hogy azok Kréta szigetén kényszerleszállást hajtottak végre. Az ellenséges légiérek több támadás során öt sebesülést okozott Bughan és egyet Tobrukban; az anyagi kár igen esekély.

A Földközi-tenger középső részén Medusa nevű tengeralattjárónk lelőtt egy Sunderland típusú angol négymotoros repülőgépet.

A Földközi-tenger keleti részén légi-erőnk megtámadott egy két cirkálóból álló hajóalakat, egyik légi alakulatunk bombázta Aden vízirepülőgépkikötőjét.

Valamennyi repülőgépeink visszatért támaszpontjára.

Ellenséges repülőgépek bombázták a Szomálián fekvő Gherillit, ahol sem ember, életben, sem anyagiakban kárt nem okoztak, valamint a Diredavától északra fekvő Pas Harr közelében húzódo vasútvonalat, ahol egy aszkárt megölték, de semmiféle anyagi kárt nem okoztak. (MTL)

Kályhákat, tűzhelyeket és háztartási cikkek
Tóth Gyula vasúletében vásároljon, városháza épület.

A TESz debreceni kerületének felirata a Kormányzó Urhoz

Tegnap részletesen ismertettük a Társadalmi Egyesületek Szövetsége által tartott értekezletet, melyen erősen tiltakozott az egyetem megcsönkítése ellen. Megemléztük továbbá, hogy az értekezlet feliratban fogja kérni a Kormányzó Urat, hogy lépjen közbe ennek megakadályozása érdekében. Mőnkben áll a felirat teljes szövegét közölni:

Főméltóságú Kormányzó Úr!

A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem — hír szerint — a megcsönkítés veszedelme fenyegeti. Állítólag az egyetem természettudományi szakcsoportjait és pedig a matematika, árványtan, növénytan, állattan és elméleti fizikai tanszékeit óhajtja a m. kir. kormány Szegedre áthelyezni, hogy ezzel kárpótolja Szegedet a volt kolozsvári egyetemnek Kolozsvárra való visszahelyezése folytán szenvedett veszteségért.

Teljes mértékben átérezzük, hogy az egyetemes magyar nemzeti érdekek szempontjából az egyes egyetemek és városok érdekeinek háttérbe kell szorítani. Jelen esetben azonban nemcsak az egész északkeleti országrész érdekeiről van szó, hanem bizonyos vonatkozásban egyetemes magyar nemzeti érdekek is kívánják ennek a tervnek az eljöttét.

A természettudományi tanszékek tervezett áthelyezése folytán a debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem tanárképzésének teljessége megszűnne.

A természettudományi tanszékek tervezett áthelyezése maga után vonja a természetrajzi intézetek áthelyezését is. Ezáltal félbemaradna, illetve megszűnne Debrecen környéke és az egész északkeleti országrész tudományos feldolgozása és kutatása is.

A tanszékek áthelyezése folytán Kár-

pátalja tanárnemzedéke Kolozsvárra lenne irányítva, miután Szeged a nagy távolság folytán számításba alig jöhet.

Kárpátalja tanárnemzedékének Kolozsvárra való irányítása azonban — miután a kolozsvári egyetem úgyszint meg lesz terhelve román nemzetiségi egyetemi ifjúsággal — magyar nemzetiségi szempontból veszedelmes. Közismert a ruthén ifjúságnak a cseh nevelés által megrontott szellem. Ezt az ifjúságot a — hasonló magyarellenes nevelésben részesült — román ifjúsággal nem összehozni kellene, hanem ellenkezőleg, mindent el kellene követni, hogy ezek össze ne kerüljenek.

Hogy a debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem teljessége az egész ország, de különösképpen a Tiszántúl reformátusságának szívügye — közismert.

A Kincstári Jogügyi Igazgatóság — amikor Debrecen sz. kir. város a debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem felállítására érdekelten a közismert nagy anyagi áldozatot hozta — az „Ajándékozás szerződés”-ben kötelezte magát, hogy „teljes tudományegyetem fogalmának megfelelő tudományegyetemet állít fel és tart fenn.”

Kötelezte magát többek között arra is, hogy a tudományegyetem „matematikai és természettudományi tanszékekkel bír, az egyetem szervezeteire vonatkozó mindenkor szabályoknak megfelelő bölcsészeti karral el lesz látva.”

Főméltóságú Uram! A fent felhozott indokok figyelembe vétele mellett legalább annyira kérjük Főméltóságú Kormányzó Úr kegyes közbelépését a debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem tervezett megcsönkítésének eljöttébe érdekében. Legalább annyira hű alattvalóia: Dr. Ruffy-Varga Kálmán s. k. A TESz. debreceni kerületének elnöke.

A világ szövege japán szemmel

Debreceni beszélgetés Tokunaga Yasumotoval, a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem japán lektorával

Érdekes keleti vendéke volt a napokban Debrecennek. Tokunaga Yasumoto, a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem japán lektora látogatott el a nagy magyar Alföld e világhírű keleti pontjára. Mindössze néhány napra jött, hogy különüljön abban a városban, melyről annyi sok szöveget hallott mind hazájában, a felkelő nap országában, mind pedig jelenlegi tartózkodási helyén, Budapesten.

Szobájában keresem fel az érdekes vendéget az Angol Királynőben. Kölsönös bemutatkozások után abban állapodtunk meg, hogy az étterembe megyünk és cigányzene mellett, forró magyar hangulatban talán a magyar nyelv is könnyebben fog menni neki. Erre különben nem panaszkodhattam, mert feltűnően jól beszélt nyelvünket.

Kiderült beszélgetésünk folyamán, hogy csupán egy fél éve van Magyarországon. Budapesten az Eötvös-kollégiumban lakik és a Pázmány Péter tudományegyetemen 15 tanítványa van, akik imádói mindannak, ami japán.

AZ INDIAI ÓCEÁNON KERESZTÜL

MAGYARORSZÁGRA

Hazájából hajón az Indiai Óceánon keresztül jutott el Olaszországba. Utközben különösebben semmi kellemetlenségük nem volt. Hiszen akkor még — jegyzi meg mosolygva — nem volt szó háromhatalmi katonai egységéről. A kis-

jóakarattal kellemesnek mondható hajóút után Olaszországban szállt partra és utazása közben csodálójá lett az olasz népek és nagy vezérének, Mussolininek. Elragadtatással beszélt az ott eltöltött időkről. Hosszú, fáradságos, de élményekben gazdag utazás után érkezett meg Budapestre, visszatérőleg megemlíti, hogy a japán-magyar kultúregyezmény következményeként jutott el hozzánk, mint cserediák. Ezzel kapcsolatban nem feledkezik meg megmondani azt sem, hogy egy magyar diák éppen a napokban, október elején indul Tokióba. Magyarországról egyébként megemlékezése óta mindinkább kellemesebb emlékei vannak és kissé fáj is neki arra gondolni, hogy a két év elteltével el kell majd hagynia ezt a gyönyörű földet, melyet annyira megszeretett.

CÉLJA A FINN-UGOR NYELVCSALÁD

TANULMÁNYOZÁSA

A japán cserediák már 20 éves és tanulmányait megelőzően a tokiói egyetemen végezte. Különös elszáratással tanulmányozta az uraltalji nyelvcsaládot, és itt Magyarországon tanulmányait akarja folytatni. A finn-ugor nyelvcsaládról készített tudományos munkát. Hazájáról való emlékezése lassan tűzbe hozza és beszél Japánról, ahol sokkal jobban ismerik a magyarokat, mint ahogyan a magyarok ismerik őket. Beszél a japán ifjúság neve-

léséről, melyet párhuzamba von a magyar leventemozgalommal.

A SAJÁTOS JAPÁNI SZELLEM

Sok szó esik társalgásunk alatt a különböző világnézetekről, tehát megkérdezem, hogy hazájában a különböző eszméramlatok milyen hatást értek el. Válaszából kitűnik, hogy Japán sajátos, ősi tradíciókon alapuló sajátos japáni kultúrája egy olyan életközösséget és olyan egyéni japán szellemet teremtett meg, hogy ott semilyen más szellem uralomra jutni nem képes. Ez a sajátos japán szellem azonban természetesen illeszkedik bele abba a totalitátsba, melyet az európai államok hirdetnek.

A ZSIDÓKÉRDÉS JAPÁN

VONATKOZÁSAI

A zsidókérdésről kijelenti, hogy az Európában időszerű zsidótörvényekre hazájában szükség nincs, mert hazája olyan szerencsés helyzetben van, hogy ott idegen semmiféle közhívatalt már ösidők óta nem viselhet és a zsidóknak olyan politikai és közgazdasági súlyuk, mint itt Európában, koránt sincs sehol. Az ősi japáni szellem különben is eleve kizárja a zsidók terjeszkedési lehetőségét.

A KELETI HÁBORÚ

JAPÁN MEGVILÁGÍTÁSBAN

Az évek óta tartó japán-kínai háborúról kijelenti Tokunaga Yasumoto, hogy ezt a viszályt a demokráciák spekulációja idézte elő. Ezzel kapcsolatban Anglia ellen fakad ki. Az angol plutokrácia egyik embertelensége — majd mosolygva említi — és remélhető csöndje ez a konfliktus. Japán célja az, hogy a jelenlegi kínai kormányt letegye és egy japánbarát kormány vezetésével a tartós békét Ázsia keleti részében hosszú időkre biztosítsa. Megemlíti, hogy szimpatizál a sanhai Wang-Tschung-Wei kínai ellenkormányval és igen sokat remél tőle.

Szövetek, posztók és bélésárak
izléses divatos színesben nagy választékban, olcsó árakon.
Bánhid József Hangya-udvar.

Javitóintézetbe utalta a törvényszék a debreceni kereskedők remét

Egy fiatalkorú követte el a múlt hónapban sorozatosan előforduló éjszakai kirakat és üzlet fosztogatásokat

A debreceni kereskedőket a múlt hónapokban valóságos rémületben tartotta egy veszedelmesnek látszó éjszakai betörő. Főleg a kirakatokat fosztogatta élszeretettel. Legelőször a Csapó-utcairól tetek feljelentést ismeretlen tettes ellen aki egy éjszaka felfeszítette a Vágó ruhaüzlet kirakatát és onnan különböző férfi ruhaneműket elvitt. Aztán pár nap múlva a Szent Anna-utcai Béke áruház kirakatát fosztotta ki valószínűleg ugyanaz a tettes. Innen egy vég női ruhaanyagot vitt el, s apróbb ugyancsak női ruhadarabokat.

Pár nappal később a Piac-utca végén levő Werner divatüzlet kirakatát fosztották ki hasonló módon. Innen is pár száz pengő értékű holmival távozott az ismeretlen tettes. Itt már nem a kirakatot törte fel az egyre vakmerőbbé váló betörő, hanem az üzlet ajtajának hét milliméteres vastagságú üvegajtáját, s a külső védő rácsokat között bebujva behatolt az üzletbe. A reggeli helyszíni szemlén állapította meg a nyomozó hatóság, hogy az egyik íróasztal és a kézi pénztár fiókjára fel van feszítve, s az ott őrzött hat száz pengő tartalmazó persely nyomtalanul eltűnt. Kifosztotta a betörő a kézi-hasszát is, amelyben mintegy ötven pengő váltópénz volt.

A rendőrség egyre szélesebb körben folytatta már a vizsgálatot, amikor Simonyi Mária Piac-utcai cukorkaüzlet tulajdonos jelentést tett a rendőrségen, hogy egy fiatal fiú az elmúlt nap vásárlás közben nagyobb mennyiségű cukorka-árut vitt el. A tolvajlást csak azután fedezte fel, amikor már a fiú nem volt az üzletben, személyleírását azonban tudott adni a vásárlóról.

A rendőrség időközben szerzett tapasztalatai és az újabb bejelentés alapján aztán egyre inkább szorult a hurok a vakmerő tolvaj körül. Végül is egy 16 éves fiatalkorú személyében kézrekerült a tolvaj, aki be is ismerte a sorozatosan elkövetett éjszakai üzletfosztogatásokat. Így a nyomozás befejezése után a rendőrség átadta a királyi ügyészségnek, ahol a múlt nap adott számot bűnös mesterkedéséről.

A fiatalkorú a törvényszék előtt is beismerte, hogy ő követte el az öt betörést és lopást, s mindenütt egyedül volt, tehát nem volt tettestársa. Egy barátja azonban tudott a betöréseiről s ennek száz pengőt adott is, hogy hallgatásra bírja. A fiatalkorú elmondotta, hogy teljesen árva, eddig szorgalmas munkával kereste meg a kenyerét, ruhát azonban nem tudott vásárolni. Így szánta el magát a betörésre, amelynek zsákmányából aztán ki is tudott öltözködni.

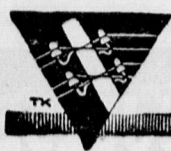
A törvényszék zárt ülés keretében tárgyalta le a fiatalkorú ügyét s csupán az ítéletet hirdette ki a nyilvánosság előtt. A törvényszék a fiatalkorút javító intézetbe utalta, ennek időtartama azonban nem ismeretes.

Irógépek kölcsönzése
HURAY Iparkamara, T. 17-93.

„Kalor” és „Perpetuum”
folytonzó kályhák nagy raktára

SESZTINA LAJOS vasnagykereskedés

Debrecen, Ferenc József-u. 23. Telefon 20-06 és 15-48.

HIREK

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:
 „Kigyó” Mihalovits Jenő, Piac-utca 31.
 — „Tisza” Jónap Aladár, Péterfia-utca 61.
 — „Csillag” Beke Barna, Árpád-tér 1.
 — „Szent-Háromság” Homokkert.
 — „Mátyás király” Papp Gyula, Nyilastelep.

Időjárás

A Kárpátok medencéje fölé hatoló és délről jövő enyhe, páradús levegőáramlás a nap folyamán és még az esti órákban is folytatódott. Az időjárás hazánk déli részén kevés csapadékkal járó esőtáplálással ködös volt és a felhőzet csak a Nagy-Alföld keleti felén oszlott kissé fel.

JÓSLÁS: Mérsékelt szél, több helyen köd, eső. A hőmérséklet emelkedik. (MTI)

Emlékezzünk

OKTÓBER 3.

1916. Az oroszok e napon betörték a győri 19. közös gyalogezrednek Brodytól nyugatra levő harcállásába. A betörés sávjában megszállottak egy futóárkot s ebből akartak kiindulni az új támadásra. Bognár Lajos közoktató spanyol-lovassal nyomban eltorlaszolta ezt az állásvezető és számlálatlanul vágta be kézigánátjait az oroszok közé. Pár perc múlva nyolc orosz teleme hevert az árokban, mire ezt az ellenség sietve kiürítette. Bognár közvélték bámulatos lélekjelenléttel véghezvitte hősi eszaki detektát a kis ezüst vítérségi érmet kapta.

— Debrecen város közigazgatási bizottságának szokásos hónap eleji ülése eddigi hírek szerint bizonytalan időre elmarad.

— A nagyerdei bibliakör október 4-én, pénteken délután 5 órakor kezdi meg összejöveteleit és bibliárait a Dóczy József-utca 2. szám alatt lévő gyülekezeti házban. A bibliakör vezetője dr. Erdős Károly hittudományi professzor.

— Ma adja át a város a Csokonai-színházat Ihsás Aladár színtársulatának. Ma, csütörtökön este ünnepélyes díszlényítve meg kapuit a Csokonai-színház, ahol Ihsás Aladár színtársulata kezdi meg a két és fél hónapos esztársulati játékát. A színház épületében szerdán tűzvizsgálatot tartott a városi tűzrendészeti bizottság, amely megállapította, hogy a színház épülete, úgy a színpadi rész és a belső berendezés, mint maga az épület nem tűzveszélyes, tehát alkalmas a színtársulatra. A színház épületét ma délelőtt a közművelődési igazgatóság fogja átadni a szezon nyitó színtársulatnak.

— Costanzo „Ciano” falu. Mint a „Corriere della Sera” közli, Milano illetékes körei érdekes tervvel foglalkoznak, amely még tavasszal megvalósításra kerül. E szerint a milánói repülőtér közelében munkástelep épül. Ez a telep, amelyet majd Costanzo Cianoról neveznek el, valóságos városnak is nevezhető. Az épülő házak 385.000 négyzetméter területet foglalnak el és 22.000 ember jut a Costanzo Ciano városban egészséges, kertes, minden kényelemmel felszerelt lakáshoz. Így örökíti meg Milano Costanzo Ciano, a „buccari hős”-nek emlékét.

— Csaknem végzetes veszekedés volt a főbírellet miatt. A nyiregyházi törvényszék a napokban érdekes vizálykodás ügyében hozott ítéletet. Királyhalmi községben a Kocsmár- és Bójtai-család régebbi idő óta hadilábon állott egymással. Torzalkodásuk oka az volt, hogy Kocsmár ráigért a Bójtai által bérelt földre s így a következő évben ő kapta meg a bérletet. Az egyik reggel Kocsmár Bójtai előtt haladt el, mikor belülről szidalmazni, sértegetni kezdtek, majd meg is dobálták. Órákkal később ismét ott ment el, de ekkor már disznóölökés és fejsze volt kezében. Az előbbi jelenet megisméllődött, sőt Bójtai István kirohant és Kocsmár kezéből a fejszét kicsavarva, fejbeverte azzal. Ennek következtében Kocsmár véresen terült el a földön. Az ügyesség Kocsmár ellen szándékos emberölés kísérlete, Bójtai ellen pedig súlyos testisértés miatt emelt vádat. A főtárgyaláson tisztázást nyert, hogy Kocsmár a fejszét és kést köszörületés céljából vette magához, éppen ezért a vádat vele szemben eljéjtették. Bójtai azonban háromhónapi fogságra ítélték.

HARMINC GYANUSITOTTJA VAN a keddi 2500 pengős lopásnak

Megirtuk legutóbbi számunkban, hogy az Alföldi Takarékpénztár Irodájában kedden délelőtt Vigh István ny. postaltisztól egy szemfüles tolvaj ellopta az aktatáskáját, amelyben 2500 pengő volt. Vighet a Veréb börtényár bizta meg, hogy az összeget fizesse be a bankba a cég folyószámlájára. Az altiszt eleget is tett a kérésnek, bement a bankba s be akarta fizetni a kétezeröt száz pengőt. Amíg azonban az ügyet intéző banktisztviselő kiállította a betéti könyvet, addig Vigh István a melléte levő széken hagyta az ak-

tatáskáját, amiben benne volt a 2500 pengő. Egy fél perc sem telt el és az aktatáska nyomtalanul eltűnt. A nyomban megindított vizsgálat eddigi eredményei szerint harmincan tartózkodhattak abban az időpontban a bank pöntárhelyiségében, közöttük két gyanus külsejű, viseltes ruhában levő férfi is.

A rendőrség most a harminc ott tartózkodó személy szerepét igyekszik tisztázni, mert csak így valószínű, hogy a tettes, aki feltétlenül a harminc között kell hogy legyen, kézrekerül.

— Szolgálatában közben elütötte a mozdony. Súlyos baleset történt Mátészalkán a Máv. állomáson. Szolgálatában közben egy vasutat elütötte a tolató mozdony. Virág Lajos 48 éves mátészalkai lakos, Máv. raktári munkással történt a szerencsétlenség. Virág a rendes szolgálatát látta el s eközben történt, hogy a mozdony elé került, amely elütötte. A szerencsétlen vasutat súlyos sérülésekkel szállították kórházba. Kihallgatása során azt mondta, hogy nem okol senkit a balesetért, mert azt egyedül a saját vigyázatlansága idézte elő.

— Egy nyolcéves gyermek alkoholmérgezésre. Marsi Károly 8 éves nyiregyházi, felsőpázsiti lakos súlyos alkoholmérgezéssel szállították a nyiregyházi Erzsébet-kórházba. A gyermeket egy ismeretlen ember elcsalta a kocsmaiba és leitatva a sok szeszől a gyermek elvesztette eszméletét. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított, hogy megállapítsa a lelketlen kocsmázó személyazonosságát, aki majdnem megölt egy gyermeket a vele megitatott nagy szeszmenyiséggel.

Gumicsizmak javítását olcsón vállalom RETI, Piac-utca 42. sz.

— Akadálytalan Olaszország szénellátása. Olasz közlések szerint kitűnik, hogy Olaszország szénellátása a háború ellenére is biztosítva van. Ebben az évben januártól egészen júniusig 7.755.200 tonna szenet hoztak be Németországból, 1.137.000 tonnával többet, mint az elmúlt év azonos időszakában. A Németországból szállított szén mennyisége 1940 első hét hónapjában elérte a 6.076.200 tonnát, szemben a tavaly július végéig szállított 3,5 millió tonnával. Az olasz nemzeti széntermelés ugyanebben az időszakban 2.300.000 tonnával multa felül a tavalyi mennyiséget.

— Elütötte az autót a bőszőrményi Kálvineum kapusát, akit beszállítottak a klinikára. Súlyos baleset érte az elmúlt nap D. Nagy Gábor 37 éves bőszőrményi lakost, aki az ottani Kálvineum főkapusa. Délután fél 5 óra tájban kerékpáron haladt az egyik utcán és eközben egy utca kanyarulatánál elütötte egy személyautót. Nagy Gábor nem éltveszélyes, de eléggé súlyos sérüléseket és ütéseket szenvedett s így nem sokára beszállították a debreceni klinikára, ahol ápolás alá vették. A gázoló autót vezetője ellen megindult az eljárás.

— A raffia és jutafonalbeszerzés. A Szőlészeti és Borászati Kerületi Felügyelőség felkérése folytán értesitem a város érdekelte közönségét, hogy — a rendkívüli viszonyokra tekintettel nem lévén biztos, hogy a jövő évi raffia és jutafonál a szőlő kötözéséhez biztosítható lesz-e, — igyekezzék mindenki biztosítani magának pótkötöző anyagot, mely állhat kukoricahánésból, fűzfahánésból, sásból, kákából, gyékényből, zsűpszalmából stb. hasonló anyagból. Közölem az érdekeltekkal, hogy minden szőlészeti és borászati vagy fenti ügyben is, amennyiben tájékoztatásra szorulnának, forduljanak a szolnoki Szőlészeti és Borászati Kerületi Felügyelőséghez, ahol is minden kérdésre kellő felvilágosítást nyújtanak. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

BRISTOL SZÁLLODA

Budapest, Dunaparton

Előkelő család szállója, olcsó árakkal. Egy ágyas szoba 6 pengőtől, két ágyas szoba már 12 pengőtől. Kétúton étterem és kávéház. Előzékeny kiszolgálás.

Anyakönyvi hírek

Eljegyzések: Erdei János ht. c. rep. őrmester, Repülőtér—Engi Mária, Kalmánczhelyi-u. 6. Mokri Ferenc máv. főkező, Wesselényi-u. 79.—Helmezi Erzsébet, Szt. Anna-u. 11.

Házasságok: Schadek Zoltán Ottó lakatos m., Hadházi-u. 10.—Egri Ilonka, Sámsoni-út 6. Erdei István fm., Elep 100.—Bereczki Erzsébet u. o. Nagy Béla máv. tiszt, Kisujszállás—Fehér Erzsébet, Tusnád-u. 15. Vitéz Varczog József máv. üzemi altiszt, Simonffy-u. 54.—Hajnal Pirokska u. o. Szabó Gyula cipész m., Csillag-u. 66.—Kerékyártó Mária u. o. Szabó Gábor fodrász s., Szávay Gy.-u. 4.—Bárdi Zsófia u. o. Kozma Sándor Im., Nyugati-u. 28.—Májor Borbála u. o.

SZÖNYEGEKET

tűgönyöket, ágyterítőket stb. legolcsóbban vásárolhat

Horn Rezső szőnyegházában

Debrecen, Kossuth-utca 19. szám

Születések: Hadházi Intal fm., Hajdúhadház, leány Anna, Tóth János npsz., Nádudvar, leány Margit, Som Sándor állványozó, Kondor-u. 12., fiú Ferenc, Szabo Sándor npsz., Bellegelő 112., fiú Sándor, Virág János gyári munkás, Fülöp-u. 38., fiú István, Ferenczi István erdőtelepítő Halap 187., fiú Ferenc, Molnár Mihály fm Tegez-u. 76., fiú János, Nagy János npsz., Nagyhegyes 2., leány Katalin, Mező Gábor npsz., Hajdúsámson, fiú Ferenc, Nagy Bálint erdőtelepítő Pac 20., fiú Zsigmond, Nagy Sándor máv. pályamunkás K. Tóth-u. 34., fiú József, Rózsa János Kovács Miklós-u. 55., fiú Lajos Takács Tibor forgalmi adóoszt., fiú Tibor, Kerékyártó Mihály hentes s. Endre-u. 10., leány Irén, Kovács László jegyző Kék, leány Valéria, Csósz Gyula máv. Kovács Miskolc, leány Róza, Weisz Mór kereskedő Hatvan-u. 55., fiú László, Tóth István kapus Borzán G.-u. 3., fiú Mihály, Sallay Sándor máv. főtiszt Fél-egyházi T.-u. 27., fiú Zolt, Pintér Imre máv. motorvezető Faiskola-u. 7., leány Klára, Nagy Ferenc kocsis, Ermellék-u. 3., leány Eszter, Dr. Széll Pál kereskedő Hajdúböszörmény, leány Mariette, Lajkó József vagonjárási géplakatos s. Máv. kolónia II. ép. 3., fiú Sándor, Zöld Gerzson fm. Ebes sz. n., leány Margit, Dr. Weisz Pál főrabbi József kir. hg.-u. 45., fiú Rafael, Fekete János szabó m. Dembinszki-utca 28., leány Judit, Szabó Imre npsz., Veréb-d. 36., fiú Imre, Fülöp József npsz., Bellegelő 1., leány Mária, Horváth József lakatos s. Vasúti-sor 33., fiú István.

Halottak: özv. Klein Adolfné izr. 78 éves, Csokonai-u. 41. Nedeczki László r. kat. 38 éves, Pesti-u. 73. Lakatos Mihályné g. kat. 55 éves, Bököny, Komár Bertalané r. kat. 31 éves, Csap. Apavári József r. kat. 36 éves, Egyek, Czarinecz Dezső ref. 2 hónapos, Sámsoni-út 69. Szabó Ildikó ref. 3 hónapos, Simonffy-u. 55. Moldoványi Aranka ref. 34 éves, Széchenyi-u. 91. Pirokska Károly r. kat. 58 éves, Lorántffy-u. 12. Özv. Billing Jánosné ref. 33 éves, Bőszőrményi-út 107. Kocsis Boriska ref. 22 éves, Bagamér, Tornyai Etel ref. 17 éves, Kishegyesi-út 40. Dániel Judit ref. 3 hónapos, Nyirábrány, Deczki Juliánna ref. 2 hónapos, Kemény Zs.-u. 6. Balla Jenő ny. honv. alezredes izr. 70 éves, Hunyadi-u. 10. Tólos János g. kat. 52 éves, Nyiradony, Goldstein Eszter izr. 13 éves, Csapó-u. 15. Jakó Lajos szabó m. ref. 49 éves, Bellegelő 105.

Nagy László új szövet-üzletében

megbízható női öszl és téll kabát divatszövetek. Férfi téllkabátja és felöltőre, valamint iskolaruha anyagok FERENC JÓZSEF-UT 56.

— A Német Gyermekotthonban Batthyányi-u. 16. megkezdődött a német oktatás óvodás- és iskolás gyermekeknek, felnőtteknek.

— Franciaországban internálják a felesleges külföldi férfiakat. A francia hivatalos lapban megjelent rendelet szerint a 18 és 55 év közötti külföldi férfiakat, amennyiben azt a körülmények megkívánják, idegen táborba utalhatják, ha a francia gazdasági élet egyes ágaiban bizonyos hányadot tullepnék és visszatérésük hazájukba lehetetlenné vált. (MTI.)

— Gyorsírásra és gépírásra Iratokozzék be Simai Magda gyorsíróiskolájába. Rothermeze-utca 1. szám.

Süsskindéknek

van igazuk, nem nektek magyar munkások, akik azt panaszzal, hogy ki vagyok zsákmányolva, hogy nem kaptok anynyi munkabért, amennyi megilletne benneteket, hogy egészségtelen, dohos földalatti pincékben dolgoztok és hogy a hihetetlen olcsó ár, amivel Süsskindék kereskednek nem reális. Ismétéljük, mégsem nektek, hanem Süsskindéknek van igazuk, mert azok a kalkulációk, számadatok és munkabér jegyzékek, amelyek az üzletben találhatók, azt mutatják, hogy Süsskindék nemcsak hogy eléget tesznek a törvényben biztosított minimális munkabéreknek, hanem azt még önként meg is tétezik, úgyhogy Ti átlagban 30—40 százalékkal magasabb keresetet kaptok hetenként, mint amennyi minimumként meg van állapítva. Mindezen felül abban sincs igazatok, hogy a Süsskind-féle Monopol cipőgyárban levő gépek talán ódságuk miatt nem felelnek meg a követelményeknek, hogy azokkal nem lehet normálisan termelni, mert azok a gépek, ha nem is modernnek, nem is valami mutatósak, mégis csak gépek, s ha kevés munka jön ki alóluk, azzal Ti ne törődjétek, az nem a Ti károtok, hanem a gyáré, mert könnyen megérthetitek, hogyha a gépek jobbak volnának, akkor kétszer annyit tudnátok termelni a gyár javára, ezért tehát ne fájjon a Ti fejetek. Hogy azután a szerintetek nem kielégítő munkabér mellett hihetetlenül olcsó árakkal tud a Süsskind gyár konkurrálni a kispár rovására, ebben is élénken tévedtek, mert a Ti ár-és minőség ismeretek közel sem jár Süsskindék szakismeretéhez. Ti azt hittétek, hogy a Süsskind cég egy-egy pár cipőn két-három pengőt keres tisztán, ezzel szemben a valóság az, hogy a Monopol cipőgyár is az árkormánybiztos ellenőrzése alatt működik s a normálisnál lényegesen magasabb munkabérek, a köztudomásúan súlyos adó és közterhek, valamint a még mindezekhez járuló rezszi költségek horribilis volta miatt nemhogy haszon mutatkozna a cipőgyártáson, hanem tekintélyes ráfizetéssel dolgozik. Négy-öt esztendő alatt súlyos ezreket tesz ki már ez a ráfizetés, mint azt a cég egyik beltagja szelvény-hosszában panasolja, tehát a jövőben alaposabban gondoljátok meg előbb, ha jogosnak vélt érdekeitek védelméhez segítséget kértek.

Igaz, hogy a pince, amelyben dolgoztok, valóban teljesen a föld alatt van, a felső helyiség sem kap közvetlen világítást, de a cég sehogysem tud az egészségügyi követelményeknek megfelelő műhelyhez hozzájutni.

Mindezek ismeretében nekünk töredelmesen bocsánatot kell kérnünk nemcsak a Süsskind cégtől, hanem az összes hasonló Süsskindéktől, ha netalán fogadtalan prókátorként üzleti ügyeik boncolgatásába mertünk volna tévedni. Ezzel a bocsánatkéréssel tartozik minden tárgyilagos ember, s eme követelménynek — ime — mi is eleget tettünk. Ezt annál inkább megtehetjük, mert szemtől-szembe győződünk meg, hogy az összes ellenőrző hatóságok a törvényes lehetőségek korlátain belül szabályosan és részrehajlás nélkül végezték ebben az üzemben is a számukra előírt ellenőrzési kötelezettséget.

És Ti mégsem értitek. — de őszintén megvalljuk mi sem — hogyan lehetséges az, hogy egy Gallicából idevándorolt, magyarul még most sem tudó zsidó hogyan tudja ilyen hosszú időn keresztül is ennyire ráfizetéssel fenntartani és virágoztatni üzletét. Ehhez a magasabb technikához és számítási műveltséghez Ti sem, de mi sem értünk. Bizonyos azonban, hogy eljön még az idő, amikor ezekbe a számvetésekbe is nagyobb betekintést nyerhetünk. Egyelőre elégedjétek meg azzal, hogy ügyetek mindig a tárgyilagos, kötelességteljes tudó hatóságok vizsgálata alatt áll s szociális harcokban részünkről ezen túl sem fogtok magatokra maradni.

Nyukosz tagok figyelmébe! Ma délután 6 órakor rendkívüli közgyűlés a Péterfia-u. 45. sz. hivatalos helyiségben. Elnökség.

A Vasútas MANSz csoport ingyenes csipke, népies hímzés, selevem és bőrvirág tanfolyamot rendez. Összejövétel pénteken délután 5 órakor. Néhány jelentkezőt még elfogadunk.

Mangorlóval agyonütötte a feleségét egy özdi munkás 10 évi börtönre ítéltek

Április 26-án Ózdon Kolozsvári József 60 éves gyári munkás sík-lófával, majd a mangorlóval többször ráütött feleségére. Kolozsvariné az első ütések után bement szobájába, ahol ágyba dőlt. Férje itt még újabb ütésekkel halmozta el, úgyhogy a szerencsétlen asszony azonnal kiszenvedett. A vizsgálatok során a vádlott tiltakozott a szándékos emberölés vádjá ellen. Azt állította, hogy felesége elmebeteg volt.

Ó április 26-án családja részére a cukorjegyét váltotta ki s mikor hazatért, felesége veszekedésbe kezdett vele, melynek során olyan mozdulatot tett, mintha a konyhakést akarná elővenni. Erre ő felindulásában leütötte.

A miskolci törvényszék szándékos emberölés büntette miatt Kolozsvári Józsefet tízévi börtönre ítélte. A vádlott védője enyhítésért fellebbezést jelentett be.

Gyászrovat

Tálas János 58 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután fél 1 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozójából. Dankó temetkezési vállalat.

Szekely Istvánné,

Erdei Valéria MÁV asztalos neje 18 éves korában meghalt. Temetése szombaton d. u. 5 órakor lesz a Köztemető ravatalozó terméből evangélikus szertartással. Lakás: Pancsovics-utca 34. Pusztai temetkezési intézet.

Özv. Orosz Mihályné

Szabó Zsuzsanna 80 éves korában meghalt. Temetése pénteken d. u. 4 órakor lesz a Köztemető III. sz. ravatalozó terméből, ref. szertartással. Lakás: Zádor-u. 9. sz. Pusztai temetkezési intézet.

Adományok az „Erdélyért” akcióra. A szerdai napon a következő adományok érkeztek lapunk kiadói hivatalába a Kormányzóné „Erdélyért” akciójára: Megyeri Gábor, Nyil-utca 2. sz. 10 pengő, Sümechy Adorján 10 pengő. Ezekkel az adományokkal gyűjtésünk eddigi összege 440 pengő.

Elűtött az autó egy kerékpárost a Hatvan-utcán. Dávid Salamon 65 éves, Szepességi-utca 26. szám alatti lakos szerdán 2 óra tájban a Hatvan-utcán ment kerékpárjával, mikor egy autó nekiszaladt és elgázolta. Az autót Méhesz István vezette. Dávid a gázolás következtében leesett kerékpárjáról. Az esés következtében fején hasított sebet kapott. A mentőállomáson részesítették elsősegélynyújtásban.

Versenyárgyalási hirdetés Debrecen sz. kir. város által a Kishegyési-úti II. sz. állami mezőgazdasági népiskolánál létesítendő konyhával egybekötött egy tantermet tartalmazó épület I. föld, kömves, elhelyező, vas-, betonburkoló, valamint szigetelő, II. ács, III. bádgos, IV. tetőfedő, V—VI, VII—VIII. asztalos, lakatos, mázó és üveges, IX. vászonredőny, X. kályhás, XI. villany-szerelési munkáinak vállalatbaadására nyilvános versenyárgyalást hirdetek. Az építés költségei biztosítva vannak. Az előírt, okmánybellel ellátott, szabályszerűen kiállított, összefűzött, sajátkezűleg aláírt és a hátulpon cégszöveges pecséttel ellátott ajánlat: „Ajánlat a Kishegyési-úti II. sz. állami mezőgazdasági népiskolánál, konyhával egybekötött egy tanterem épület... munkáira” felirattal, pecséttel lezárt, sértetlen borítékba helyezve 1940. évi október hó 21-én, hétfőn délelőtt 10 óráig Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalába nyújtandó be, vagy oly időben adandó postára, hogy a jelzett határidőig az iktató hivatalhoz beérkeztek. A beérkezett ajánlatok ugyanazonnap délelőtt 11 órakor nyilvánosan bontatnak fel a városháza kistanácsstermében, amely eljárás során a jelenlévők vagy képviselőik jelen lehetnek. A jelen kivonatos hirdetményt kiegészítő részletes versenyárgyalási hirdetés, valamint az ajánlati és költségvetési úrlapok a kiírt munkálatokra vonatkozóan a műszaki ügyosztályban (Csapó-u. 35. II. em. 12. sz. szobában) díjmentesen beszerezhetők. **Polgármester.**

Ki dobta az első repülőbombát?

A napokban az egyik bulgár folyóirat közli Radul Milkov bulgár repülőzredes visszaemlékezését, melyben a híres repülő elmondja, hogy a világtörténelem első bombatámadását repülőgépről ő hajította végre 1912 november 29-én. Ekkor a Drinápoly felett levő török állásokra vetett néhány nyolc kilogramos bombát. A továbbiakban elmondja, hogy a bombavetést Németországban tanulta és csak a balkáni háború hírére tért vissza hazájába, ahol a bulgár légihaderők parancsnoka lett.

A hírhez az olasz lapok kommentárt fűztek és kijelentik, hogy az első bombát a néhány hónappal ezelőtt elhunyt mérnök, Giulio Gavotti dobta le 1911-ben a tripoliszi háború alkalmával Afrikában. Giulio az olasz lapok szerint ekkor nemcsak bombát, hanem arabnyelvű röpdulákat is szőtt le. Ilyenformán ő indította meg a légi-propagandát is.

Nem érdektelen megjegyezni, hogy a légibombázás megindulása régebbi időre nyúlik vissza, mert léghajóról dobott bombával már 150 esztendővel ezelőtt kísérleteztek. 1798-ban a franciáknak már léghajós testületük volt. Ezek állítólag a Mars mezőn hajtottak végre bombavetést. Az 1807-es angol támadásnál Coldindán léghajós kormányozható léghajóról akart gyújtóbombákat vetni az angol hajókra. 1812-ben a német Leppich tervezett Sándor cárral egy olyan tervet, mely szerint egy óriási léghajóról akarta szétbombázni Napoleon Moszkva előtt táborozó seregét. 1849-ben Uchatius Ferenc tüzérszázados meleg levegővel hajtott léggömbökből önműködő szerkezet segítségével gyújtóbombával árasztotta el Velenecét. Scott az USA repülőszázadának hadnagya 1910-ben különleges bomba-1911-es Scott eljárását ismertető feljegyzés különböző bombafajokat sorol fel: mérgezőgázzal töltött búzbombák, légitorpedók, ejtőernyőre függesztett romboló-bomba, gyújtónyílak, petróleummal, vagy benzinnel töltött gyújtóbombák stb.

Az első bombavető kitérőben megindult versenynek tehát sok értelme nincs, hiszen a világon minden lejátszik. Sok új dolog nyomait megtaláljuk a régmúltban.

ORFOLIO

Glattfelder Gyula megyéspüspök ezer pengőt adományozott Hóman Bálint kultuszminiszter felesége gyűjtőívén az „Erdélyért” akció javára.

MOZGÓKÉP

FILM

NÉMETORSZÁGBAN DRÁKÓI INTÉZ. KEDESEKET HOZNAK azok ellen az amerikai filmgyárak ellen, amelyek németellenes propagandát filmeket készítenek. A közelmúltban a Metro filmgyár termékeit tiltották ki Németországból, — most ugyanez a sors érte a Paramount filmjeit is

METEOR MOZGO MÚSORA:
Ma utoljára 5—7—9 órakor!
V A R L A K...
IRENE DUNNE—CHARLES BOYER
Holnapról: A NŐNEK MINDIG
SIKERÜL. Magyar film!

Színház

SZÍNHÁZI MÚSOR:

Október 3., csütörtökön este: Tokaji aszú. Bemutató. A. bérlet.
Október 4., pénteken este: Tokaji aszú B. bérlet.
Október 5., szombat este: Tokaji aszú, C. bérlet.
Október 6., vasárnap d. u. 4 órakor: Tokaji aszú.
Október 6., vasárnap este: Tokaji aszú.
Október 7., hétfőn: Tiszteletes Anna. (Fülléres helyárak)
Október 8., kedden: Tokaji aszú.
Október 9., szerdán: Tokaji aszú.
Október 10., csütörtökön: Sárgapity. és közlegény.

Zsúfolt ház előtt kezd meg Ithász Aladár színházgató az idei debreceni színi évadot. A „Tokaji aszú” című pompás színdarabot mutatja be a gondosan összeállított társulat. Az ünnepi előadás ma 3. án, csütörtökön este 8 órakor kezdődik. A „Tokaji aszú” az ünnepi előadáson A bérletben kerül színi.

SPORT

SPORTHIREK

Vörös és Kristóf ezen a héten megkezdte edzéseit. Örömmel vettük azt a hírt, hogy a DVSC két régóta bevált játékosa végre résztvehet a csapat munkájában. Vörös már meg is érkezett Debrecenbe. Kristóft pedig a hét végére várják. Mindketten megérkezésük után azonnal megkezdik az edzést, mert a 13-án lejátszásra kerülő döntő fontosságú MÁVAG elleni mérkőzésre formába akarnak lendülni. Velük ismét erősödik az amúgy is igen jó vasutas csapat.

Vasárnap délután félháromkor Kelet ifjúsági csapata Szent Korona Kupamérkőzést játszik a Csabai alszövetség ifjúsági válogatottjával. Az eredmény kiattással lehet a továbbjutásnál, éppen ezért minél többen jelenjenek meg a sportközönség soraiból, hogy biztatással elősegítsék a csapat győzelmét. A mérkőzést filléres helyárrakkal lehet megnevezni (20—50 fillér). Előtte a DVSC vegyes csapata játszik a debreceni középiskolák válogatottjával.

Összeállították a német válogatottat. E szerint a németek a következő csapattal szerepelnek vasárnap Budapesten: Klodt — Janes, Moog — Kupfer, Schnelder, Kitzinger — Lehner, Hahnemann, Walter, Conen, Pesser.

A válogatott keret edzése. A németek elleni magyar válogatott-jelöltek edzést tartottak kedden, melyen már résztvett a két nagyváradi is: Bodola és Spielmann. A keret tagjai egyébként a következők: Boldizsár, Pákozdi, Pósa, Bíró, Lázár, Polgár, Sárosi III, Balogh I., Kincses, Spielmann, Bodola, Finta, Kiszely, Gyetvai.

A Berlinben szereplő magyar hölgyteniszválogatott a következő: Somogyi, Jusits, Szilvassy. A csapat szerdán utazik el Berlinbe.

Ma érkezik az olasz ökölvívó válogatott. A nagy érdeklődéssel várt olasz ökölvívók ma este érkeznek meg Budapestre. A csapat összeállítását a következő: Paesani, Paoletti A., Bonetti, Proietti, Proietti E., Palmarini, Corna, Chiesa.

Közgazdaság

ÜZLETTELEN A GABONATÖZSDE

Nagyon jelentéktelen volt a gabonaföldes szerdai forgalma, mindössze 600 mázsa sörárpa kelt el, a magpiacon pedig néhány tétel köles, csillagfűrt és lóhere cserélt gazdát. A vegyes köles ára 50 fillérről javult, a mák árát a javuló kínálat 2 pengővel gyengítette. Élénk kínálat volt kisalföldi származású csöves kukoricából, amelyért mai szállítási rendelkezéssel pesti paritásban 13 pengőt kértek.

Búza: 78 kg-os 23.40

Rozs: 71 kg-os 19.40

Zab: 41 kg-os 21.50

Árpa: Sörárpa, kiváló 26.35, sörárpa, elsőrendű 25.35, sörárpa 24.35, 68 kg-os ipari 22.70, takarmány, 65—66 kg 20.70, takarmány, középminőségű 19.70.

Kukorica: Tiszántúli állomásról 23.10, egyéb állomásokról 22.05, ab Bpest közraktár 21.85

Magvak és hüvelyesek: köles, vörös 34.50—36.50, egyéb 33.50—34.50, repce

APRÓHIRDETÉSEK

Háztartási alkalmazott

Bejárónót gyermektelen lakásért, vagy fizetésért keres Czegléd-ú. 7. II. ajtó. 1109

Allást kereső nők

Hölgyfodrászsegédnő 7 évi gyakorlattal azonnal munkába állna helyben. Varga Béláné, Ferenc József-út 72. II em. 1113

Betöltendő állás nőknek

Gépirónót gyorsirányítással felvezetési ügyvéd, Ferenc József-út 41. 1145

Betöltendő állás férfiaknak

UJSÁGKIHOZDOK kerékpárral felvételnek. Jelentkezés lapunk kiadóhivatalában. 977

Kisközmest keresek tanyasi munkára. Jelentkezhetnek minden délután kettőkor Vár-ú. 8. 1111

Bútorozott szoba

Bútorozott kerti szoba központi fűtéses fűtőszobával kiadó. Kossuth-ú. 39. Ház-mester. 1074

Egy különbejárattal bútorozott szoba kiadó azonnalra is. Piac-ú. 77. I. 4. 1119

Ajánlat

Oltott pöszméték, magastörzsűk 2—5 évesek, kaphatók Sesztina-utca 4. sz. 1051

MOSOTT RONGYOT vesz a kiadóhivatal. Piac ucca 56.

Csepel-motor szervizsz. gálat,

alkatrészek, precíz javítás **Királynál**, Royal-épület. Nagy raktár: kerékpárokból, rádiókból, varrógépekből, segédmotorosokból, golyócsapágyakból. Több 86, 100, 250, 350, 600-as használt motorkerékpár alkalmi árban eladó. 899

(káposztarepce): 40—45, napraforgómag 28.—

A ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 265 darab Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 206 darab. Az irányzat változatlan. Árak: szedettsertés III. 126, angol sonkasertés I. 136 fillér kilogrammonként.

Debreceni termény- és takarmányárak Búza, rozs, árpa, zab nem volt, tengeri csöves 11.00—12.00, lucerna 9.60—11.00, széna 7.00, lóhere 9.00, búkköny, lencse, szalma, kukorica, takarmányrépa, tök nem volt.

Hirdetmény. Debrecen város törzsgyűléséből több létszámfeletti meddő és fias tehén, koros és fiatalabb bika kerül eladásra a f. évi október hó 7-én 9 órakor a Baromvásártéren tartandó országos vásáron. **Polgármester.**

MINDEN HÁZTARTÁSBAN SZÜKSÉGES, MOST RENDKÍVÜL AKTUÁLIS

Vegyszeri recepturák, 170 értékes recept, melyek otthon elkészíthetők, pl.: kristályszóda, mosóporok, cipőkrémek, kályhatisztítószer, fémisztítók, kékítő, padlóbeesztők, bútorpaszta, sűrűporok, légyfógo, kocsikenőcs, gépszir, kenőszappan, mézshyrát, cipészipari vegyszerek, sampon, bayrum, brillantín, toalettszerek, rougeok, körömlakk, sóborszesz, fogkrém, fogpor, arepuder, hintőpor, arc- és kézkrémek, likőraromák stb. **P. 4.—**

Kapható: a DEBRECENI UJSAG—HAJDUFÖLD kiadóhivatalában

Ferenc József-út 56. Telefon 21—90.

A debreceni kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság. 12980—1940. tk. sz. 6.8933—1930

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY-KIVONAT

Váradegyházmezei Takarékpénztár Rt. végrehajtónak Biri Mihály ügyis, mint kiskorú Biri Mihály törvényes képviselője végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 2800 P tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a Debrecen sz. kir. városban fekvő s a debreceni 14309. sz. tkvi betétben A + I. sorszám 7826—18. hrszám alatt felvett s a Homokkertben a Monostoripály-úton fekvő szőlőre — amelyen az adó- és értékbizonyítvány szerint Monostoripály-út 76. sz. a. ház épület — 2301 ar. P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést **1940. évi október hó 22. napjának d. e. 11 órakor** a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében (Deák Ferenc-ú. 17. sz. I. ajtó) fogják megtartani.

Az ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron eladni nem lehet. Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni.

Debrecen, 1940. évi június hó 29. napján. **Dr. Bónyi sk. kir. bíró** A kiadmány hitelül: **Miléné, kiadó.**

Főszerkesztő: **Felölő szerkesztő: Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál**

Kiadja: **Alföldi Sajtóvállalat Kft.** Felelős kiadó: **Balogh István**

FÉRFI felöltő- és öltönyező-
vetek, minden hozzá-
valók, férfi divatsport.
és galléros ingek olcsó
árban.

Petriknél
Szent Anna-ú. 5. sz.

Figyelem!!
Portálékra modern bá-
dogbetűket tökéletesen
készít Both bádgosmes-
ter, Csapó-ú. 56. 881

Okmányairól
eredetihez hű másolatot
készít Berzéki műterme,
Piac-ú. 38. 1225

Nagy
hőpalack

(THERMOS)
vásár

Tóth Gvula

vasüzetében,
városháza épület.

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Egy szoba,
konyhás lakást mellék-
helyiségekkel keres va-
gongyári géplakatos. Szá-
va Sándor, Arad-ú. 7. 1094

Kereslet

Ócskavasat,
fémot, mindenféle, vas-
anyagot legmagasabb na-
piárban átvesz Vas- és
Fémgyűjtő Központi Iro-
da, Pacsirta-ú. 17. Tele-
fon: 26—94. 777

ÜZLET-MŰHELY RAKTÁR

Modern gyártású
a város belterületén, vil-
lamos megálló mellett
november 1-ére bérbe-
adó. Beépített munkate-
rület 400 m². Érkezni
Hatvan-ú. 53. Telefon 15
—12. 1042

Autó-motor kerékpár

Adler Junior
csukott, 4-ülékes, jókar-
ban lévő autó eladó. —
Hatvan-utca 60. 1116

Bútor

Ebédlőszekrény
márványlappal, hozzá-
való asztallal és bőrhú-
zatos székekkel, mind
kitűnő állapotban, ol-
csón eladó. Dobozi-utcai
bérház, B. fidsz. 3. Ny.

Hálószobák,
ebédlők, kombinált szo-
bák, konyhaberendezé-
sek Salamon bútorüzie-
tében. Jó minőségű elő-
nyös árak. Részletre is
Hunyadi-utca 2. sz. alatt

Birtokbérlet

16 hold
szántóföld felébe kiadó.
Érkezni Kassa-út 6. sz.
1106

Halápon
60 hold tanyás szántó-
föld azonnal beköltözhe-
tő lakással hasznosít-
ható. Budai Ezsaiás-ut-
cából nyíló Tarr-ú. 3
1107

Bakóczy László

INGATLANFORGALMI IRODAJA, Werbőczy-ú. 8.
Telefon 28-26. Járásbíróóság mellett. Saját ház.

ELADÓ HÁZAK:

Jókai-ú. 10. ötszobás,
összkomfortos ürlakás,
aláépített, kitűnő épü-
let.

Vilmos császár-út 48.
nyolc szobás ürvilla,
központi fűtéssel, villa-
mos megállóval.

Nagyerdő alatt, Besze
János-utca 4. számú 4-
szobás, parkettes, ösz-
komfortos, még huszon-
egy évig adómentes üri-
villa.

Széchenyi-utcán négy-
szobás, alapépített üri-
villa, nagytelki gyümöl-
csőssel, azonnal beköl-
tözhető, tizenhatezerért.

Kigyó-ú. 53. üzlettel és
három rendbeli lakással.
örökösök adják.

Eötvös 53. két lakás-
nak használható hatszo-
bás lakással, áthelyezés
miatt sűrűszen.

Sámsoni-út 83., a Vaj-
da Bálint-féle kitűnő me-
netelű korecsma, fűszer-
üzlet ürlakással, nagy
telekkel elköltözés miatt
minden elfogadható ár-
ban.

Széchenyi-utcán telje-
sen alapépített kis csa-
ládi ürvilla tízezerért.
Földek, házak, telkek,
szőlők a legnagyobb vá-
lasztékban.

Szőlő, gyümölcsös

Andrássy-út 67. sz.
szőlő és gyümölcsös a
Nagyerdő alatt 1621 □-öl
a telegnagság. Felvilá-
gosítás a kiadóhivatal-
ban. 1031

Eladó ház

ELADÓ
Budai Ezsaiás-utca 51.
számú kétszobás, előszo-
bás, kényelmes, családi
ház. 744

Egyszobás,
előszobás, konyhás és
ugyancsak egy szoba,
konyhás, mellékhelyisé-
gekből álló, 370 □-öl tel-
lelkel adómentes, új
ház olcsón eladó. —
Villanyvilágítás, t e r m ő
gyümölcs és szőlővel be-
ültetve, kényelmes, gaz-
daságos. — Homokkert,
Puzdra-utca 4. 850

Simonffy-ú. 39. sz.
6 lakással, 141 □-öl tel-
lek, jól jövedelmező. —
Cím a kiadóhivatalban. 1035*

Teleki-ú. 77. sz.
246 □-öl telek, 4- és 2-
szobás komfortos lakás-
sal, az udvaron garage.
A tulajdonos meg tudha-
tó a kiadóhivatalban. 1039*

Péterfia-ú. 37. sz.
a város legjobb helyén,
igen jól jövedelmező
ház, 393 □-öl, 3 üzlet-
helyiség és 6 lakás. Cím
a kiadóhivatalban. 1034*

**Mészana-ú. 2.—Könyök-
utca 1. sz.**
saroktelek 138 □-öl, egy
üzlethelyiség és 4 lakás-
sal. Cím a kiadóhivatal-
ban. 1032*

Móric-ú. 1. sz.
két lakás, 129 □-öl, ol-
csón eladó. Cím a kiadó-
hivatalban. 1033*

Simonffy-út 7. sz. villa
ötszobás lakással, külön
melléképületben 1 szoba,
konyhás lakás, 888 20
□-öl területen. Cím a ki-
adóhivatalban. 1037*

Szent Anna-ú. 34. sz.
házas telek

töbrendbeli lakással, —
külön kerttel 418 54 □-öl
területen. Cím a kiadó-
hivatalban. 1038*

Aczél-ú. 11. sz. ház
téli-nyári lakással, par-
kírozott udvar és vete-
ményes kert, 1 hold 554
□-öl telek, gazdálkodó-
nak igen alkalmas. Fel-
világosítás a kiadóhiva-
talan. 1031*

Simonffy-út 5/a. sz.
kétrendbeli lakással, 600
□-öl villa, parkírozva.
Cím a kiadóhivatalban.
1036*

Rákóczi-ú. 26. sz. ház
van rajta egy fizethelyi-
ség és ötrendbeli lakás,
291.34 □-öl. Cím a Deb-
receni Ujság kiadóhiva-
talanban.

Eladó házhely

200—300 □-öl
telkek a Poroszlav-And-
rássy- és Hadházy-utcán
eladók. Érkezni a Deb-
receni Műkönyvtárban, —
Füredi-utca 2. 1219

Villatelek eladó
város legszebb helyén.
Cím a kiadóhivatalban. 993

300 □-öles
szép gyümölcsös telek el-
adó 3800 pengőért. Sesz-
tina-utca 4. Kisállomás
mellett. 558

Eladó ingóság

Négyágú
villanycsillár eladó Rot-
hermere-utca 61. 1112

Eladó
hencser, székek, aszta-
kák, 36-os női félcipő.
Vörösmarty-ú. 16. 1110

Káposztáskádak

minden nagyságban el-
adók, félfélék hordók,
dezsák, javítások gyors-
san készülnek. Nap-utca
4. 1114

Álló

ruhafogas és egymongol
rökaboa. eladó. Komlóssy-
út 15. szám. 858

Egy

tornyos tűzhely eladó.
Hortobágy-ú. 3. Ny.

Bontásból téglá

nagyobb mennyiségben
is olcsón eladó. Horthy
Miklós-út és Andaházy-
utca sarok. 1102

Írógép,

Olympia portable telje-
sen új állapotban olcsón
eladó. Komlóssy-út 15.
sz. 1099

Építetők!

Az Alföldi bontásból
márványok, portálok,
ablakok, ajtók, téglák és
mindenféle anyagok el-
adók.

Nyomatott a Magyar
Nemzeti Könyv- és Lap-
kiadóvállalat Rt. műinté-
zetének körforgógépén.
Igazgató:
Somogyi Gábor